

سنتز و شناسایی اکسید کبالت و اکسید نیکل در ابعاد نانو به روش سل- ژل با استفاده از دیکربوکسیلیک اسیدهای آلی در pH خنثی

حمیدرضا رحیمی پور و اکرم حسینیان*

گروه علوم پایه مهندسی، پردیس دانشکدههای فنی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

تاريخ ثبت اوليه: ١٣٩٢/٠٢/٢٩، تاريخ دريافت نسخه اصلاح شده: ١٣٩٢/٠٤/٠٤، تاريخ پذيرش قطعي: ١٣٩٢/٠۶/٠٢

چکیدہ

کبالت اکسید و نیکل اکسید در ابعاد نانو به روش سل- ژل با استفاده از دی کربوکسیلیک اسید آلی (سوکسینیک اسید و گلوتاریک اسید) با موفقیت سنتز شدند. در این مقاله تاثیر این دو اسید آلی به عنوان عوامل کمپلکس دهنده فاصلهانداز بر روی شکل و اندازه نانوذرات سنتز شده بررسی شد. نانوذرات سنتز شده توسط میکروسکوپهای الکترونی عبوری (TEM)، روبشی (SEM) و اشعه ایکس (XRD) شناسایی شدند. نتایج آنالیز میکروسکوپ عبوری نشان میدهد که ذرات سنتز شده به صورت یکنواخت ایجاد شدهاند و همچنین نوع عامل فاصلهانداز تاثیر قابل توجهی در میزان کلوخه شدن و توزیع پذیری ذرات دارد. با استفاده از آنالیز طیفهای فروسرخ (IR) پیوندها نیز تعیین شد. مکانیسم حاکم بر فرآیند با توجه به دادههای تجربی، پیشبینی شده است که طبق آن دمای بهینه جهت سنتز اکسید نیکل خالص نیز ارائه شده است.

واژههای کلیدی: سل– ژل، اکسید کبالت، اکسید نیکل، نانوذرات.

۱– مقدمه

از میان تمام ترکیباتی که در مقیاس نانو توجه دانشمندان و پژوهشگران را به خود جلب نموده است می توان به اکسید فلزات واسطه و اصلی اشاره کرد. اکسیدهای فلری دارای خواص نوری، الکترونیکی، مغناطیسی و کاتالیستی زیادی هستند که این خواص با کاهش اندازه ذرات در حد نانومتر تغییر می کنند. در مورد نیمه هادیها تغییرات خواص با اندازه به تغییرات در خواص کوانتومی و سطوح انرژی نسبت داده می شود، اما در مورد اکسیدهای فلری عایق تغییرات خواص توسط مفاهیم شیمی سطح قابل

توضیح دادن میباشد. نانواکسیدهای فلزی دارای کاربردهای بسیاری در پیلهای سوختی، سنسورها، کاتالیستها، لیزرها و غیره میباشند [۱]. کبالت اکسید یک ترکیب معدنی با فرمول ۵₄Co میباشد که به خانواده اکسیدهای فلزات واسطه تعلق دارد و به صورت پودر سیاه رنگ در دسترس میباشد و در آب نامحلول است و در اسید و باز گرم حل میشود. پایدارترین فاز از کبالت اکسیدها مربوط به فاز اسپینل ۵₄Co میباشد که یک انیمه هادی نوع p با فاصله باند نوری ۱/۴۸ و ۲۹ ۲/۱۹ میباشد. همانطور که گفتیم ۵₄Co ساختار اسپینل نرمال را نشان میدهد که در آن ⁺²Co مکانهای چهاروجهی و

^{*} **عهدهدار مکاتبات:** اکرم حسینیان

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، دانشگاه تهران، پردیس دانشکدههای فنی، گروه علوم پایه مهندسی

تلفن: ۰۲۱-۶۱۱۱۳۶۰۱، دورنگار: ۰۲۱-۶۶۴۶۹۸۰۹، پست الکترونیکی: hoseinian@ut.ac.ir

خورشیدی [۱۸] و سنسورهای گازی [۱۹] اشاره کرد. علاوه بر آن، نیکل اکسید در ابعاد نانو نیز خواص بهتر و به تبع آن کاربرد بیشتری نسبت به بالک آن دارد. ذرات بسیار ریز نیکل اکسید در ساخت فیلمهای الکتروکرمیک، مواد مغناطیسی، کاتدهای باتریهای قلیایی و آند سلهای سوخت اکسید جامد مناسب است. اخیرا مشخص شده است کے ذرات بسیار ریےز نیکے اکسید دارای رفتار سوپرمغناطیس میباشد. نانوذرات مغناطیسی در شکلهای متنوع امروزه یک موضوع جالب علمی شده است. اگر نسبت سطح به حجم برای ذرات آنتی فرومغناطیس به اندازه کافی بزرگ باشد به سبب اسپینهای جفت نشده در سطح ذره یک شبکه مغناطیس غیر صفر لحظهای خواهد داشت و اکنون خواص مغناطیسی این ذره میتواند بسیار متفاوت از ماده توده مشابه باشد. مشخص گردیده است که نانوذرات نیکل اکسید میدان های اجباری بزرگی را در دمای پایین به سبب آنیزوتروپی سطح و انتقالهای حلقه به علت جفت نشدن تبدیل مرز میان هسته آنتیفرومغناطیس و پوسته نامنظم مغناطیسی از خود نمایش میدهند. که بسیار وابسته به اندازه ذره می باشد رفتار مغناطیسی ذرات نیکل اکسید بسیار پیچیده است و شدیدا متاثر از دما، اندازه ذرات هسته، سطح و مرز می باشد. نیکل اکسید به عنوان یکی از مواد الکترودی نوید بخش مىباشد. اخيرا مواد الكترود نانوساختار مانند نيكل اکسید به سبب قابلیتهای بیشتر نسبت به الکترودهای مشابه مورد استفاده بیشتری قرار گرفتهاند [۲۷-۲۰]. نیکل اکسید قابلیت حسگری شیمیایی بویژه به عنوان الکترود منفی در باتریهای لیتیمی را دارا است و از این جهت تولید نانوساختار آن از اهمیت فراوانی برخوردار است. انجام چرخـه نیکـل اکسـید نسـبت بـه اکسـیدهای انتقالی دیگر مانند کبالت اکسید و اکسید مس ظرفیت بازگشت پذیری بالاتری دارد و باتری های آن نسبت به آنها ارزان تر است. در تولید مواد کربنی نیمه متخلخل با استفاده از نانوذرات نیکل اکسید بهبود قابل توجهی در خواص آن برای استفاده در کاتالیست، حسگرها و مواد الكترودى پيشرفته بدست آمده است. بنابراين روشهاي مختلفی برای سنتز نانوذرات NiO مانند تجزیه دمایی [۲۸]، فرآیند اغتشاش و رسوبزدایی الکترودی [۲۹]

-Co³⁺ مکانهای هشتوجهای را اشغال میکند [۲]. پایداری شیمیایی Co₃O₄ در یک محدوده دمایی گسترده و پایداری مکانیکی بالای آن، این ماده را به عنوان یک ماده مناسب برای کاربردهای مختلف معرفی میکند. بنابراین، اخیرا توجه ویژهای برای تهیه Co₃O₄ با ساختارهای نانو و بهبود خواص آن صرف شده است بطوریکه نانوساختارهای مجزایی مانند فیلمها، لولها، فيبرها و ميلهها تاكنون از اين ماده ساخته شده است. اکسید کبالت غالبا به دلیل کاربردهای کاتالیستی و مغناطیسی [۳] مورد استفاده قرار می گیرد. تحقیقات زیادی برای سنتز اکسید کبالت در چند دهه اخیـر انجـام شده است زیرا اندازه و شکل نانوذرات تاثیر زیادی روی عملک رد آن می گذارد. روش های گوناگونی نظیر الكتروشيميايي [۴] و تجزيه سولوترمال [۵] براي سنتز اکسید کبالت در ابعاد نانو انجام شده است. همچنین واکنش در فاز جامد، هیدروترمال، استفاده از تابش مایکروویو، از جمله این روشها می باشند. از کاربردهای مهم دیگر کبالت اکسید می توان به کاربردهای زیر اشاره کرد: - نانوساختارهای مغناطیسی همانند Co₃O₄ در پزشکی مخصوصا برای حمل داروها و تصویربرداری رزونانس مغناطیسی (MRI) کاربرد گستردهای پیدا کردهاند.

- حسگرهای بیولوژیکی

- حافظههای مغناطیسی

نانوساختارهای کبالت اکسید تاکنون به عنوان کاتالیست غیرهمگن در واکنشهای الکترواکسایش الکلها و همچنین به عنوان ماده پایه کاتالیستهای نانوطلا در واکنش اپوکسایش استایرن مورد استفاده قرار گرفتهاند [۵۸-۶]. نیکل اکسید یک نیمه هادی مثبت (p-type) است که گاف انرژی آن در محدوده ۲۷ ۴–۲/۴ قرار گرفته است و میتواند به عنوان دریافت کننده الکترون عمل کند. نیکل اکسید یک اکسید فلزی انتقالی مهم با ساختار شبکه مکعبی میباشد که به سبب خواص مغناطیسی در تشکیل متان با اکسیژن و دیاکسید کربن کاربرد دارد. از جمله مهمترین کاربردهای اکسید نیکل میتوان به استفاده در کاتالیست [۱۶]، کاتد باتری [۱۷]، سلولهای

وجود دارد. در این مقاله به دلیل آسان بودن و ارزان بودن روش سل- ژل، نانواکسید کبالت و نانواکسید نیکل سـنتز شد و اثر دیکربوکسیلیک اسیدها بر روی شکل، ساختار و اندازه آنها بررسی شد.

۲- فعالیتهای تجربی

ابتدا ۱۰۰ میلیلیتر محلول 2 CoClو یا 100 NiCl مولار را با محلول اشباع بی *ک*ربنات سدیم مخلوط شد. رسوب *ک*ربنات کبالت و یا کربنات نیکل تشکیل شده را با استفاده از کاغذ صافی از محلول جدا و چندین مرتبه با آب مقطر شستشو داده شد تا از یونهای کلر پاک شود. در مرحله بعد، ۱۰۰ میلیلیتر محلول ۱/۰ مولار سوکسینیک اسید و یا گلوتاریک اسید به ترتیب با فرمولهای 460 G_4 و یا گلوتاریک اسید به ترتیب با فرمولهای $C_3\text{H}_6\text{O}_4$ و یا گلوتاریک اسید اسید و مرزت به آن کربنات فلز گرمکن قرار داده و در حین همزدن به آن کربنات فلز افزوده شد. واکنش تا زمانیکه PH محلول به ۷ برسد ادامه پیدا کرد.

بعد از آن محلول را در حمام آب گرم قرار داده تا آب از محلول خارج شود. با ادامه حرارت دادن، جامدهای سوکسینات کبالت، گلوتارات کبالت، سوکسینات نیکل و Ni-suc ،Co-glu ،Co-suc به ترتیب Ni-suc ،Co-glu ،Co-suc Ni-suc نامگذاری میشوند، بدست میآیند. در نهایت با قرار دادن آنها در کوره در دمای C^o ۴۰۰ به مدت نیم ساعت، اکسید کبالت و نیکل سنتز شدند که بطور اختصار میشوند. میشوند.

نمونههای نهایی توسط دستگاه XRD Siemens با مدل D5000 و ولتاژ ۴۰ kV آنالیز شدند که از پراشسنج مدل Philips Xpert و تابش CuKα استفاده می کند.

برای شناسایی پیوندهای کوالانسی از طیف فروسرخ (IR) که از اسپکتروفوتومتر شرکت Thermo SCIENTIFIC سیفاده مدل IR-100 به صورت قرص KBr گرفته شد، استفاده شد. میکروسکوپ الکترونی روبشی مورد استفاده ساخت شرکت فیلیپس (Philips) از کشور هلند و مدل MV2300 میباشد. میکروسکوپ الکترونی عبوری (TEM) استفاده شده ساخت شرکت فیلیپس از کشور ژاپس و مدل H800EM میباشد.

۳- نتایج و بحث

IR -۱-۳ طیفهای فروسرخ

با حرارت دادن نمکهای فلزی تا دمای ۴۰۰ و ۱۲۰۰ درجه سانتیگراد به ترتیب اکسید کبالت و اکسید نیکل بدست میآید که طیفهای آن در شکلهای ۱ و ۲ ارائه شده است. شکل ۱ طیف IR Co-suc-cal و Co-glu-cal را نشان میدهد.

شكل ۱: طيف IR مربوط به، Co-suc-cal (a و Co-glu-cal (b) و

شكل ٢: طيف IR مربوط به، Ni-suc-cal (a و Ni-suc-cal (b.

پیک پهنی که در ناحیه ⁻¹ ۳۶۰۰ - ۳۲۰۰ دیده می شود، مربوط به مدهای ارتعاشی-کششی متقارن و نامتقارن بانـد O-H است. این پیکها به جذب فیزیکی مولکـولهـای آب

R

(1)

روی سطح نمونه در معرض هوا اشاره دارند. همچنین پیکهایی در ناحیه ^۱-۵۷۰ و ^۱-۶۵۰ وجود دارند که به ترتیب مربوط به مدهای ارتعاشی-کششی O-³⁺O و Ni-O میباشند. شکل۲ طیف IR Ni-suc-cal و So co²⁺-O میباشند. شکل۲ طیف IR Ni-suc-cal و so co²⁺ cm⁻¹ و دارند که مدهای ارتعاشی-کششی Ni-O میباشند.

۲-۳- نتایج آنالیز XRD

طیفهای حاصل از آنالیز XRD در شکل۳ نشان میدهد که هر دو نمونه Co-suc و Co-glu بعد از کلسینه شدن تا دمای ۴۰۰ درجه سانتیگراد تبدیل به اکسید کبالت میشوند.

شکل ۳: طیفهای Co-suc-cal (a ،XRD و Co-glu-cal (b.

مشاهده می شود که تمامی پیک ها با الگوی مرجع به شـماره کـارت ۱۹۷۰–۷۸ مطابقـت دارد و هـیچ پیک ناخالصی یافت نشد. همچنین طیفهای XRD محصول کلسینه شده نمک نیکل در دماهای مختلف در شکل ۴ ارائه شدهاند. همانطور که مشاهده می شود در نمونه سوکسینات نیکل با افزایش دما تا ۴۰۰ درجه سانتیگراد محصول کاملا به اکسید نیکل تبدیل می شود. تمامی پیک های آن مطابق با الگوی مرجع به شماره کارت پیک های آن مطابق با الگوی مرجع به شماره کارت بالاتری اکسید می شود که ناگزیر به بالا بردن دما تا ۲۰۰ درجه سانتیگراد می شویم که نمونه بطور کامل اکسید شود. با استفاده از نرمافزار Yert HighScore که مبتنی بر فرمول شرر (رابطه ۱) است، اندازه نانوذرات اکسید کبالت تخمین زده شد.

$$D=0.9\lambda/(\beta.\cos\theta)$$

که در آن λ طول موج اشعه ایکس، β پهنای پیک ماکزیمم در نصف ارتفاع آن و θ زاویه پراش طیف میباشد. جـدول ۱ نتـایج حاصـل از تخمـین انـدازه کریسـتال نـانوذرات را گزارش میکند.

شكل ۴: طيفهاى XRD براى، Ni-suc-cal (a و Ni-suc-cal (b)

جدول ۱: اندازه کریستالی اکسیدهای فلزی با استفاده از اسیدهای مختلف.

	سوکسینیک اسید (nm)	گلوتاریک اسید (nm)
Co ₃ O ₄	١٧	۲.
NiO	٢٢	٣٠

۳–۳– تصاویر میکروسکوپ الکترونی روبشی همانطور که در شکل ۵ دیده می شود نانوذرات اکسید کبالت به شکل دانه های کروی به هم چسبیده سنتز شدهاند.

تصاویر نشان میدهند که نمونه Co-suc-cal نسبت به Co-glu-cal از ناوذرات کریستالی ریزتر و همچنیین یکنواخت تری برخوردار است. در شکل ۶ تصاویر SEM مربوط به محصولات کلسینه شده نیکل آورده شده است. با مشاهده و مقایسه اشکال دیده میشود که به دلیل بالا بردن دما تا ۱۲۰۰ درجه سانتیگراد، نانوذرات به یکدیگر چسبیدند و موجب بوجود آمدن اشکال بینظم شدند. این امر منجر به رشد ذرات در جهتهای مختلف نیز می شود. در حالیکه اکسید نیکل سنتز شده با استفاده از سوکسینیک اسید از ذرات ریزتری تشکیل شده است.

شکل ۵: تصاویر SEM از، Co-suc-cal (a و Co-glu-cal (b.

شکل ۶: تصاویر SEM برای، Ni-suc-cal (a و Ni-glu-cal (b.

۳-۴- مکانیسم تشکیل سنتز اکسـیدهای کبالـت و نیکل

مطابق نتایج حاصله از طیفهای فروسرخ، تشکیل پیوندهای کوالانسی داتیو بین اتمهای فلزی و اکسیژن دو سر زنجیره دی کربوکسیلیک اسیدها و در ضمن سست شدن سایر پیوندها در طی حرارت دادن موجب می شود که اکسید فلزی تشکیل شود. علیرغم آنکه طول زنجیره گلوتاریک اسید بیشتر از سوکسینیک اسید است و انتظار می فت که ریز شدن ذرات با طول زنجیره رابطه مستقیم داشته باشد ولی سوکسینیک اسید بهتر نقش خود را به عنوان فاصلهانداز ایفا کرد. نتایج نشان می دهد که در نمونه کلسینه شدهای که از سوکسینیک اسید استوان به شده فرات ریزتر و یکنواختتر شدند که دلیل آن به شدت واکنش پذیری اسیدها بر می گردد. با در نظر گرفتن نتایج حاصل از کار پژوهشی Purushothama و همکاران [۳۰]،

تشکیل ماده واسطه ((L-x)Co(C₄H₄O₄).xCo(OH)) و ((1-x)Co(C₅H₆O₄).xCo(OH)) را در کـاری مشـابه اثبات میکند و همچنین طبق نتایج آنالیز حرارتی Caires (۳۱] نشان داده شد که با بالا رفـتن دما تا ۳۵۰ درجـه سانتیگراد واکنش MO+H2O→(OH) اتفاق میافتـد. بطوریکه پیکهای H-O در طیف IR کاملا حذف میشـود. پس میتوان مکانیسم زیر را ارائه کرد کـه در آن (M=Co) یا (M=Ni) میباشـد. ایـن فرآینـد نشـان میدهـد کـه اکسـیدهای فلـزی با گـذر از یک ماده واسـطه تشـکیل میشود بطوریکه مقادیر x و y تابعی از دما میباشد.

$$M(C_4H_4O_4).nH_2O \rightarrow M(C_4H_4O_4) \rightarrow (7)$$

$$(1-x)M(C_4H_4O_4).xM(OH)_2 \rightarrow Metal Oxide$$

$$\begin{split} M(C_5H_6O_4).nH_2O &\rightarrow M(C_5H_6O_4) &\rightarrow \\ (1-y)M(C_5H_6O_4).yM(OH)_2 &\rightarrow Metal \ Oxide \end{split}$$

۳-۵- تصاویر میکروسکوپ الکترونی روبشی شکل ۷ تصاویر TEM حاصل از اکسید کبالت سنتز شده را نمایش میدهد.

شکل ۷: تصاویر TEM از اکسید کبالت سنتز شده با استفاده از، a,c) سوکسینیک اسید و b,d) گلوتاریک اسید.

ЛR

همانطور که مشاهده می شود نمونه Co-suc-cal نسبت به Co-glu-cal از ناوذرات کریستالی ریزتر و همچنیین یکنواخت تری برخوردار است. بطوریکه حلقه های نور اکسید سنتز شده Co-suc-cal نسبت به Co-glu-cal در مرکز متمرکز ترند که نشان دهنده کوچکتر بودن ذرات است. در نمونهای که گلوتاریک اسید مورد استفاده قرار گرفته ذرات اکسید کبالت تحت تاثیر پدیده سینترینگ قرار گرفتهاند که طی آن ذرات برای کاهش انرژی سطحی خود به یک دیگر می چسبند و سطح خود را کاهش می دهند. از طرف دیگر چون ذرات در اندازه نانو نقطه ذوب کمتری نسبت به بالک دارند بنابراین شرایط سینترینگ را مهیا می کند.

۴- نتیجهگیری

در این تحقیق اکسید نیکل و اکسید کبالت با استفاده از سوکسینیک اسید و گلوتاریک اسید که به عنوان فاصلهانداز استفاده شدند، سنتز شدند. از روی طیفهای XRD با نرمافزار YPert HighScore اندازه نانوکریستالها تقریب زده شد نتایج نشان میدهد که اگر چه در دمای ۱۲۰۰ درجه سانتیگراد نمونه Ni-glu کاملا اکسید میشود ولی افزایش دما باعث پدیده سینترینگ میشود و در نتیجه ذرات به یکدیگر می چسبند و بزرگتر میشوند. نتایج اثبات میکند که سوکسینیک اسید نسبت به گلوتاریک اسید بهتر نقش خود را ایفا میکند. بطوریکه تصاویر SEM نشان میدهد که نانوذرات کریستالی ریزتر و همچنین نشان میدهد که نانوذرات کریستالی ریزتر و همچنین

سپاسگزاری از حمایت مالی دانشگاه تهران از این تحقیق در قالب طرح پژوهشی شماره ۲۴۶۰۴/۱/۰۴ قدردانی میگردد.

مراجع

- [1] M. Murnane, A. Weiner, A. Stolow, D. Matthews, *Journal of Selected Topics in Quantum Electronics*, **18**, 2012, 4.
- [2] C.B. Wang, C.W. Tang, S.J. Gau, S.H. Chien, *Catalysis letters*, **101**, 2005, 59.
- [3] C. Nethravathi, S. Sen, N. Ravishankar, M. Rajamathi, C. Pietzonka, B. Harbrecht, *The Journal of Physical Chemistry B*, **109**, 2005, 11468.
- [4] Y. Gu, F. Jian, X. Wang, *Thin Solid Films*, **517**, 2008, 652.

- [18] S. Sumikura, S. Mori, S. Shimizu, H. Usami, Journal of
- Photochemistry and Photobiology A: Chemistry, 199, 2008, 1.
- [19] B. Liu, H. Yang, H. Zhao, L. An, L. Zhang, R. Shi, Sensors and Actuators B: Chemical, 156, 2011, 251.
- [20] P. Justin, S.K. Meher, G.R. Rao, *Journal of Physical Chemistry C*, **114**, 2010, 5203.
- [21] H. Liu, G. Wang, J. Liu, S. Qiao, H. Ahn, *Journal of Materials Chemistry*, **21**, 2011, 3046.
- [22] S. Ding, T. Zhu, J.S. Chen, Z. Wang, C. Yuan, X.W. Lou, Journal of Materials Chemistry, **21**, 2011, 6602.
- [23] S. Hosogai, H. Tsutsumi, J. Power Sources, 194, 2009, 1213.
- [24] S. Machida, H. Tsutsumi, Nanotechnology, 3, 2009, 62.
- [25] Z.Y. Wang, L. Zhou, Advanced Materials, 24, 2012, 1903.
- [26] Y. Xia, W.K. Zhang, Z. Xiao, H. Huang, H.J. Zeng, X.R.
- Chen, F. Chen, Y.P. Gana, X.Y. Tao, Journal of Materials Chemistry, 22, 2012, 9209.

[27] L. Cheng, B. Zhaoa, Y. liang, Acta Electrochimica Acta, 91, 2013, 173.

- [28] C. Xu, J. Sun, L. Gao, *Journal of Power Sources*, **196**, 2011, 5138.
- [29] A. Kalam, A.G. Al-Sehemi, A.S. Al-Shihri, G. Du, T. Ahmad, *Materials Characterization*, **68**, 2012, 77.
- [30] K. Purushothaman, G. Muralidharan, *Solar Energy Materials and Solar Cells*, **93**, 2009, 1195.
- [31] F. Caires, L. Lima, C. Carvalho, M. Ionashiro, *Thermochimica Acta*, **500**, 2010, 6.

- [5] Y. Ichiyanagi, Y. Kimishima, S. Yamada, *Journal of Magnetism and Magnetic Materials*, **272**, 2004, 1245.
- [6] G. Prieto, A. Martinez, P. Concepcion, R. Moreno-Tost, *Journal of Catalysis*, **266**, 2009, 129.
- [7] H. Karaca, J. Hong, P. Fongarland, P. Roussel, A. Griboval-Constant, M. Lacroix, K. Hortmann, O.V. Safonova, A.Y. Khodakov, *Chemical Communications*, **46**, 2010, 788.
- [8] N. Fischer, E. Van Steen, M. Claeys, *Catalysis Today*, 171, 2011, 174.
- [9] C. Chen, Y. Chen, M. Lin, *Biosensors and Bioelectronics*, 42, 2013, 379.
- [10] H. Sun, M. Ahmad, J. Zhu, *Electrochimica Acta*, **89**, 2013, 199.
- [11] G. Wang, X. Shen, J. Yao, D. Wexler, J.H. Ahn, *Electrochemistry Communications*, **11**, 2009, 546.
- [12] Y. Lu, Y. Wang, Y. Zou, Z. Jiao, B. Zhao, Y. He, M. Wu, Electrochemistry Communications, **12**, 2010, 101.
- [13] B.C. Yu, J.O. Lee, J.H. Song, C.M. Park, C.K. Lee, H.J.
- Sohn, Journal of Solid State Electrochemistry, 16, 2012, 2631.B. Liu, X.B. Zhang, H. Shioyama, T. Mukai, T. Sakai, Q.
- [14] B. Elu, X.B. Zhang, H. Shioyana, T. Mukai, T. Sakai, Q. Xu, *Journal of Power Sources*, **195**, 2010, 857.
- [15] X. Wang, L.J. Yu, X.L. Wu, F.L. Yuan, Y.G. Guo, Y. Ma,
- J.N. Yao, Journal of Physical Chemistry C, 113, 2009, 15553. [16] S. Zhang, J. Wang, H. Liu, X. Wang, Catalysis
- Communications, 9, 2008, 995. [17] H. Liu, G. Wang, J. Liu, S. Qiao, H. Ahn, Journal of
- Materials Chemistry, **21**, 2011, 3046.